

AGRÁRMINISZTERIUM

DR. FELDMAN ZSOLT

mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkár

Iktatószám: MVÁT/17-1/2022

Ügyintéző: dr. Baksa Adrienn

Telefonszám: +3617953858

E-mail: adrienn.baksa@am.gov.hu

*dr. Roszik Péter úr
alelnök részére*

Magyar Biokultúra Szövetség

Budapest

Visegrádi u. 53.

1132

Tárgy: Válaszlevél az ökológiai gazdálkodásra vonatkozó javaslatokra

Tisztelt Roszik Péter Alelnök Úr!

Az ökológiai gazdálkodást támogató javaslataikat köszönettel vettük. Lehetőségeinket figyelembe véve az alábbi pontokra reagáló tájékoztatást adom.

(1) A VP4-11.1.1.-11.2.1.-21 **Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása** című pályázati felhívás több hónapos, minden érintett szakmai szereplő bevonásával történt egyeztetést követően, **2021. szeptember 24-én jelent meg**. A felhívás meghirdetésével a minisztérium teljesítette azt a célt, hogy a Közös Agrárpolitika vidékfejlesztési támogatásainak 2021-2022-es átmeneti időszakában is biztosított legyen a támogatás folyamatossága. A felhívás keretében a 3 éves kötelezettségvállalási időszak kezdete minden esetben 2022. január 1. napja, ettől eltérni nem lehet, ezért ennek megfelelően már nincs lehetőség támogatási kérelmet benyújtani és a 2024-es év tekintetében sem lehetséges új kiírás meghirdetése.

Fontos célkitűzésünk az elkövetkezendő időszakot tekintve, hogy 2027-ig megduplázzuk az ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterület-arányt. Ezen célkitűzéshez – egyebek mellett – hozzájárul az is, hogy a most futó intézkedések befejezése után **2025-től új, 5 éves programot indítunk**, immár a KAP Stratégiai Terv alapján.

(2) (5) **Egyedi ügyekben**, így például Németh István, valamint Tóth István ügyében, jogilag **nem áll módunkban** a Magyar Biokultúra Szövetség számára **tájékoztatást adni**. Tekintettel arra, hogy valamennyi, a kifizető ügynökség, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv, az irányító hatóság, vagy a közbenső szervezet eljárásában készített vagy rögzített támogatási adat – a közérdekből nyilvános adatok körét leszámítva - nem nyilvános támogatási adatnak minősül. Így sem a kifizetési kérelem elbírálásának elhúzódása, sem a jogorvoslati kérelem elbírálásának megítélése tárgyában nem tudunk információt adni a Szövetség részére.

A felvetett egyedi ügyeket továbbítjuk az illetékes szerv felé, melyben kérjük, hogy jogi lehetőségeikhez mérten tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy mielőbb megoldásra kerüljenek.

(3) **Az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódó elővásárlási és előhaszonbérleti jogosultságot** érintő észrevételeit köszönjük, rendkívül fontosak annak érdekében, hogy az irányadó jogszabályok minél inkább megfeleljenek a jogalkalmazói igényeknek. Természetesen a hatályos földügyi szabályozást, és az annak alapján kialakult jogalkalmazási gyakorlatot az Agrárminisztérium folyamatosan figyelemmel kíséri és az ennek során szerzett gyakorlati tapasztalatok alapján olyan jogszabályi környezet kialakítására törekszik, amely minden felmerülő szabályozási szempontot figyelembe vesz és kellő súllyal érvényre juttat.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi törvény) preambulumban általános jelleggel kerültek megfogalmazásra azok a célok, amelyek mentén a jogalkotó a földforgalmi szabályozás rendelkezéseit megalkotta. A törvény alapvető célja a földnek a helyben lakó földművelő gazdák tulajdonába és használatába kerülése, a bel- és külföldi spekulánsok kiszűrése, valamint a föld nemzeti hatáskörben tartása. A jogalkotó a földforgalmi szabályozás oldaláról elő kívánta segíteni a falvak népességmegtartó, jövedelemtermelő és foglalkoztatási képességének megőrzését és újratertését, a mezőgazdaságban termelt jövedelemnek a jövedelemkeletkezés helyén való megkötését. Mindemellett a törvény szolgálja Magyarország Alaptörvényének a természeti erőforrásokra, különösen a termőföld védelmére és fenntartására vonatkozó előírásait.

A föld tulajdonjogának átruházása, továbbá használatba adása esetén fontos előírás az elővásárlási, előhaszonbérleti jog intézménye, melynek lényege, hogy a szerződésben vevőként/ haszonbérliként szereplő személy helyébe a szerződő felek akaratától függetlenül beléphet egy – jogszabályon vagy megállapodáson alapuló elővásárlási/előhaszonbérleti joggal bíró – harmadik személy. **Az elővásárlási és előhaszonbérleti jog intézménye a birtokpolitikai preferenciák érvényre juttatásának egyik fontos eszköze.** A jogosulti kör meghatározása összhangban van a mezőgazdasági termelés racionalitásaival, valamint a hazai birtokviszonyok sajátosságaival. Az elővásárlásra, előhaszonbérletre jogosultakat a Földforgalmi törvény főbb csoportokba rendezi, az egyes csoportok egymásutániságát – ranghelyét – az általuk végzett mezőgazdasági tevékenység birtokpolitikai szempontú értékelése, a vevő/haszonbérli személyét érintő, továbbá egyéb szempontok alapján állapítja meg.

Az ökológiai gazdálkodás az elővásárlási, valamint az előhaszonbérleti jogosultság sorrendjében olyan privilegizált helyet jelent, amely mellé kellő garanciális szabályok szükségesek a visszaélések megelőzésére.

Mint ismeretes, a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) rendelkezik az ökológiai terméket előállító személyekre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti részletszabályokról. A Fétv. jelenleg hatályos 18/A. §-a szerint, ha a tulajdonszerzés célja a Földforgalmi törvény 18. § (2) bekezdés b) pontja szerinti ökológiai gazdálkodás folytatása, igazolni kell, hogy az elővásárlásra jogosult termelőként saját maga vagy a legalább 25%-ban tulajdonában, vagy a közeli hozzátartozójának legalább 25%-ban tulajdonában álló mezőgazdasági termelőszervezet az ökológiai termelésre utaló kifejezés használatára jogosító ökológiai gazdálkodói tanúsítvánnyal rendelkezik.

Fentiekhez hasonlóan az előhaszonbérlet tekintetében a Fétv. 55/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy **ha a haszonbérlet célja a Földforgalmi törvény 46. § (3) bekezdés b) pontja szerinti ökológiai gazdálkodás folytatása, igazolni kell, hogy az előhaszonbérletre jogosult gazdaság termelőként az ökológiai termelésre utaló kifejezés használatára jogosító ökológiai gazdálkodói tanúsítvánnyal rendelkezik.**

A jogalkalmazási gyakorlat folyamatos figyelemmel kísérése és az ennek során szerzett tapasztalatok értékelése az évek folyamán több jogszabály-módosítást indukált. Az ökológiai gazdálkodást folytatókat érintően mindezek alapján **a visszaélések megelőzése szükségessé tette a már meglévő kötelezettség kiegészítését, így a jogosultnak jelenleg azt is igazolnia kell a mezőgazdasági szerv felé, hogy megkezdte az ökológiai gazdálkodásra való átállást.**

A visszaélésszerű joggyakorlás megelőzése érdekében ugyanis 2022. január 1. napjával módosításra került a Fétv. 18/A. § (4) bekezdése, melynek értelmében azon személynek, aki a föld tulajdonjogának megszerzése során elővásárlási jogát a Földforgalmi törvény 18. § (2) bekezdés b) pontja szerinti ökológiai gazdálkodási célú földvásárlásra alapította, a föld birtokba vételét követő 30 napon belül a mezőgazdasági igazgatási szervnél igazolnia kell, hogy a teljes terület vonatkozásában az ökológiai gazdálkodásra átállást megkezdte, továbbá az átállási idő lejártá után igazolnia kell, hogy a teljes terület vonatkozásában az ökológiai termelésre utaló kifejezés használatára jogosító termelői ökológiai gazdálkodói tanúsítvánnyal rendelkezik.

Ezzel összefüggésben a Fétv. 55/A. § (3) bekezdése is módosításra került 2022. január 1. napjával. Ennek alapján azon személynek, aki a föld használatának megszerzése során előhaszonbérleti jogát a Földforgalmi törvény 46. § (3) bekezdés b) pontja szerinti ökológiai gazdálkodási célú földhasználatra alapította, a föld birtokba vételét követő 30 napon belül a mezőgazdasági igazgatási szerv részére igazolnia kell, hogy a teljes terület vonatkozásában az ökológiai gazdálkodásra átállást megkezdte, továbbá az átállási idő lejártá után igazolnia kell, hogy a teljes terület vonatkozásában az ökológiai termelésre utaló kifejezés használatára jogosító termelői ökológiai gazdálkodói tanúsítvánnyal rendelkezik.

Fontos kiemelni, hogy a Földforgalmi törvény 62. § (1) bekezdése értelmében a törvényben meghatározott szerzési feltételek, illetve korlátozások, vállalások és tilalmak betartását a mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzi.

A mezőgazdasági igazgatási szervként eljáró kormányhivatalok által folytatott hatósági ellenőrzésnek minden évben kiemelt területét képezi a Fétv. 18/A. §-ában és 55/A. §-ában meghatározott kötelezettségvállalások betartásának ellenőrzése.

A hatósági ellenőrzés során feltárt jogsértések vonatkozásában a Földforgalmi törvény fokozatos szankcionálást rendel alkalmazni. A Földforgalmi törvény 62-67/A. §-ai értelmében ugyanis, ha a kormányhivatal ellenőrzése során azt tapasztalja, hogy a tulajdonos, illetve a földhasználó nem teljesítette a Fétv. 18/A. §-ában és 55/A. §-ában meghatározott kötelezettségeit, a kormányhivatal első körben felhívja a figyelmét a jogszabálysértésre, és határidő megállapításával határozatban felszólítja a jogszerű állapot helyreállítására. Amennyiben a kötelezett ennek nem tesz eleget, a mezőgazdasági igazgatási szerv a kötelezettel szemben mulasztási bírságot szab ki, mely a föld szerzésekori aranykorona-értéke húszezerszeres szorzatának megfelelő forintösszeg. Ha a bírság kiszabása ellenére a földtulajdonos 6 hónap elteltével sem állítja helyre a jogszerű állapotot, úgy hatósági jóváhagyáshoz kötött adásvétel esetén a jegyzékben szereplő és a helyi földbizottság által támogatott személyt, hatósági jóváhagyáshoz nem kötött adásvétel esetén az eladó által érvényesnek ítélt és rangsorolt elővásárlói jognyilatkozatot tevő személyt és az eredeti vevőt az akkor fennálló elővásárlási ranghelyük alapján, majd ezt követően az államot az érintett földterület vonatkozásában az eredeti vételáron, a törvény alapján vételi jog illeti meg. Továbbá, ha a bírság kiszabása ellenére a földtulajdonos 6 hónap elteltével sem állítja helyre a jogszerű állapotot, és a vételi jog gyakorlásának bármely okból nincs helye, vagy az nem vezetett eredményre, a hatóság intézkedhet a föld kényszerhasznosításba adásáról.

Tekintettel arra, hogy a Földforgalmi törvényben meghatározott követelmények, körülmények vizsgálata a föld fekvése szerint illetékes mezőgazdasági igazgatási szervként eljáró kormányhivatal hatáskörébe tartozik, amennyiben olyan konkrét eset áll fenn, amikor a Földforgalmi törvény rendelkezései megsértésre kerültek, a pontos adatokkal, információkkal a föld fekvése szerint illetékes kormányhivatalnál bárkinek lehetősége van bejelentést tenni.

Megemlítendő továbbá, hogy a földek tulajdonjogának megszerzését vagy használatát korlátozó jogszabályi rendelkezések kijátszását célzó jogügyletek felszámolására, azok érvényesítésének megakadályozása érdekében került megalkotásra a termőföld tulajdonjogának megszerzését vagy használatát korlátozó jogszabályi rendelkezés kijátszására irányuló jogügyletek feltárásáról és megakadályozásáról szóló 2014. évi VII. törvény (a továbbiakban: 2014. évi VII. törvény).

A 2014. évi VII. törvény preambuluma szerint a törvény célja a földek tulajdonjogának megszerzését vagy használatát korlátozó jogszabályi rendelkezések kijátszását célzó múltbeli jogügyletek feltárása, a jogügyletekhez kapcsolódó joghatás kiváltásának megelőzése, valamint a jogsértő állapot megszüntetése.

A törvény rendelkezései értelmében az ügyész felé bárki élhet bejelentéssel, ha a törvény hatálya alá tartozó jogügyletről tudomást szerez. Az ügyésznek a bejelentés alapján vizsgálatot kell indítania, amelynek eredményeként a jogügylet semmisségének megállapítása iránt pert indíthat. Ha perindításra kerül sor, úgy a perben az ügyésznek azt kell indítványoznia, hogy a jogügylet semmisségének megállapítása esetén a bíróság a jogügylettel érintett föld tulajdonjogát az állam javára ítélje meg a törvényi feltételek fennállása esetén.

Fentieket összefoglalva elmondható, hogy a földügyi tárgyú jogszabályok rendelkezései megfelelő garanciát nyújtanak a jogalkotó által kitűzött célok megvalósításához. A Földforgalmi törvény a garanciális joglemei révén a földspekuláció elleni harc hatékony és eredményes eszközének bizonyul, a törvény preambulumban is kifejezésre juttatott agrárpolitikai célkitűzésekkel összhangban befolyásolja a földforgalmat.

(4) Biotermékek a közétkeztetésben felvetéshez:

Az **Unió szabályozás szerint** az ökológiai termelésre és az uniós ökológiai logónak az EU-ban ökológiai terméként forgalomba hozott termékek címkézése, kiszerelese és reklámozása során történő használatára vonatkozó szabályokat a 2018/848/EU rendelet tartalmazza, hatályát 2. cikk részletezi. A 2. cikk (3) bekezdésének második albekezdése szerint a tagállamok nemzeti szabályokat, vagy ezek hiányában magán szabványokat alkalmazhatnak a közétkeztetésből származó termékek előállítására, címkézésére és ellenőrzésére. Tehát a **rendelet hatálya nem terjed ki a közétkeztetésre**, ezért az Európai Unió ökológiai termeléssel kapcsolatos logója nem használható az ilyen termékek címkézésén, kiszereelésén vagy reklámozásán, és nem használható a közétkeztető reklámozására.

Hazai tekintetben a közétkeztetésben felhasznált ökoalapanyagok mennyiségéről nincs elérhető statisztikai adat. A közétkeztetésben felhasználható alapanyagok jellege és mennyisége szigorúan szabályozott a 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 1. mellékletében (Nyersanyag-kiszabott előírás egy adagra/fő).

2021 szeptember 1-től kell alkalmazni a 676/2020 (XII. 28.) Kormányrendeletet a közétkeztetés tárgyú közbeszerzések tekintetében alkalmazandó eljárások sajátos szabályairól, amely előírja a helyben megtermelt és elérhető, valamint a 1305/2005 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti címkével ellátott élelmiszerek beszerzését, ideértve az ökoélelmiszerek beszerzését is. A kormányrendelet kimondja, hogy nem lehet majd egyedüli döntési pont a beszállítandó áru ára. Ugyanakkor az ökológiai termék választása az ajánlatkérő részéről beszállítási kritériumként nem kötelező.

Nemzeti Cselekvési Terv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért (ÖCST) 5.5. Ökológiai termékek zöld közbeszerzése cselekvési terület tartalmaz intézkedés tervezeteket a közétkeztetésre vonatkozóan. A 2021-2027-es támogatási ciklusban megnő a zöld közbeszerzések szerepe. **Magyarország már a 676/2020. Korm. rendelet értelmében bevezette, hogy a hazai közétkeztetésben előny a közbeszerzési eljárás során, ha a beszállító ellenőrzött ökológiai gazdálkodásból származó alapanyagokat biztosít.**

Agrárminisztérium elhivatott abban, hogy felhívja a figyelmet a hazai zöld közbeszerzésben rejlő lehetőségekre, különösen az ökológiai termékeket illetően, és abban is, hogy a lehetőségek széleskörű felhasználását elősegítendő oktatási eszköztár készülhessen. Többek között a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal portálon elérhető országos online adatbázis (<https://portal.nebih.gov.hu/kozetkeztetes/oko-termelok>) az ökológiai élelmiszerek előállításáról a zöld közbeszerzés elősegítése érdekében, mely segíti az adatgyűjtési és szolgáltatási rendszert.

(6) Megvizsgálva a KKV Energiaköltség és Beruházás Támogatási Program 2022-2023 koncepcióját, megállapítható, hogy a jogalkotók szűkre szabott elképzelése szerint kifejezetten a feldolgozóipar és a turisztikai szektorban működő vállalkozások segítésére hivatottan hozták létre, mint leginkább érintett ágazatok számára.

(8) Az Agrárminisztérium egyetért azzal, hogy talajerő-gazdálkodási szempontból az **istállótrágya az egyik legjobb megoldás.** Ugyanakkor emlékeztetünk: a 2022-2024 időszakra meghirdetett AKG és ÖKO támogatások, valamint a 2023-ban induló AÖP program szintű lehatárolásának munkálatai során az a szakpolitikai döntés született, hogy a kettős finanszírozás kockázatának elkerülése érdekében a különböző trágyázási, tápanyaggazdálkodási megoldások ne jelenjenek meg mindegyik intézkedésben.

A szervezetrágyázás ennek megfelelően az AKG támogatásban megjelenik, de az AÖP-ben nem.

Mivel 2025-ben új AKG és ÖKO támogatási ciklus indul, annak szakmai előkészületei során ismételten napirendre vesszük a szerveztrágyázás - és ugyanígy több más, hasonló fajsúlyú eszköz - kérdését, és az érintett szakmai szereplőkkel lefolytatjuk a szükséges konzultációt annak eldöntése érdekében, hogy a program szintű lehatárolások megmaradjanak-e; illetve milyen egyéb módszerekkel minimalizálható a kettős finanszírozás elkerülése a kifizetések ütemezésének sérülése nélkül.

Biztos vagyok benne, hogy válaszaink segítik majd az együtt gondolkodást és a tovább gondolkodást a felmerült kérdésekben!

Felelősségteljes tevékenységükhöz sok sikert, valamint a sokoldalú feladataik ellátásához alkotóerőt kívánok!

Budapest, 2023. május "24. "

Tisztelettel:

Dr. Feldman Zsolt
